

Umhverfis- orku- og loftslagsráðuneyti
Borgartúni 26
105 Reykjavík

Reykjavík, 27 ágúst 2025

Efni: Umsögn um áform um frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 162/2002 um úrvinnslugjald

Úrvinnslusjóður fagnar áformum um frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 162/2002 um úrvinnslugjald (lögunum) og breytingu viðauka XVIII við lögin. Úrvinnslusjóður telur að áformaðar breytingar á reiknilíkani í viðauka XVIII í lögunum séu mjög mikilvægar og brýnar. Eins og fram kemur í nánari upplýsingum hefur reynsla síðustu tveggja ára dregið fram þörfina á nauðsynlegum uppfærslum á viðaukanum. Bæði til innleiðingar á breytingum sem hafa verið gerðar á tollskrá síðustu ár sem og að álagning úrvinnslugjalds á umbúðir nái til flutningsumbúða í þeim tilvikum þegar vörur eru ekki seldar í sérstökum söluumbúðum s.s. lausa sala ávaxta, fatnaður, skráfur, rær og fleira. Reiknilíkanið byggir á þeirri meginreglu að innflytjandi tilgreini hverjar séu meginsöluumbúðir vörunnar. Tilgreini innflytjandi engar meginsöluumbúðir í núgildandi reiknilíkani reiknar líkanið ekki heldur þyngd flutningsumbúða sem veldur því að ekkert úrvinnslugjald leggst á umbúðir vörunnar. Um hönnunargalla er því að ræða á módelinu sem mikilvægt er að leiðrétta. Af þessum sökum hefur álagt magn, sér í lagi á pappa- og pappírsumbúðir, verið umtalsvert lægra frá gildistöku móðelsins en hafði verið fyrir 1. mars 2023. Meginreglan er að innflytjandi gefur upp þyngd og tegund umbúða, en er heimilt að styðjast við reiknilíkanið liggi sú vitneskja ekki fyrir hendi við innflutning. Reynslan undanfarin ár sýnir að > 95% innflytjenda styðjast við reiknilíkanið við innflutning. Því er endurskoðun og uppfærsla líkansins mikilvæg til að álagning úrvinnslugjalda sé sem réttust hverju sinni til að standa undir kostnaði við úrvinnslu umbúðaúrgangs. Magn umbúða sem úrvinnslugjald er lagt á skiptir ekki síður máli varðandi úrgangstölfræði og rétta stöðu gagnvart tölulegum markmiðum um árangur í úrgangsmálum.

Líkt og við gildistöku nýja viðaukans 1. mars 2023 og breytinga sem voru gerðar um mitt ár 2024 þarf að horfa til þess að gildistaka breytinganna taki gildi u.þ.b. tveim mánuðum eftir birtingu. Skatturinn og hugbúnaðarhús þurfa að hafa svigrúm til að aðlaga tölvukerfi sín að þeim breytingunum sem verða gerðar.

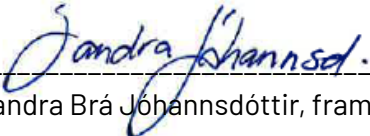
Úrvinnslusjóður bendir á að jafnframt þurfi að bæta skýringartexta við málsgrein á undan töflu og töfluheiti í viðauka XVIII. Ef innflytjandi tilgreinir að það séu engar meginsöluumbúðir í reiknilíkaninu, eftir breytingar sem lagðar eru til, þá getur sú tilgreining haft tvöfalda þýðingu.

Annars vegar að það séu engar meginsöluumbúðir, en í því tilfelli eru til staðar flutningsumbúðir sem þarf að greiða úrvinnslugjald af. Hins vegar að um sé að ræða engar umbúðir, hvorki söluumbúðir né flutningsumbúðir þar sem um magnflutninga er að ræða (e. bulk) t.a.m. olíu í tönkum.

Varðandi ákvæði til bráðabirgða V, þá gildir það til 1. janúar 2026. Viðbúið er að það vandamál sem það var sett inn til að leysa verði áfram viðvarandi. Úrvinnslusjóður leggur til að það verði annað hvort framlengt eða gert varanlegt sem varaleið, þegar innflytjendur vita hvorki hverjar meginsöluumbúðirnar eru né þyngd þeirra. Þetta á aðallega við um smærri innflytjendur og smásendingar, og gæti tafið tollafgreiðslu viðkomandi vara.

Úrvinnslusjóður vill taka fram að álagning á umbúðir er tiltekin í tæmandi upptalningu í fyrsta málslið 7. greinar a í lögunum, sbr. „Úrvinnslugjald skal leggja á umbúðir gerðar úr pappa og pappír, 65 kr./kg, á umbúðir gerðar úr gleri, 25 kr./kg, á umbúðir gerðar úr málm, 25 kr./kg, á umbúðir gerðar úr viði, 15 kr./kg, og umbúðir gerðar úr plasti, 65 kr./kg.“ Ekki er því rétt að tala um að „allar umbúðir“ sæti úrvinnslugjaldi. Til dæmis er ekki greitt úrvinnslugjald af umbúðum gerðum úr textíl, vaxi, keramik, korki eða gúmmí.

Mikilvægt er að leita leiða til að hægt verði á næstu misserum að leggja á allar umbúðir, m.a. vegna innleiðingar á reglugerð EB nr. 40/2025 um umbúðir og umbúðaúrgang. Ólíklegt er að hægt verði að styðjast við reiknilíkön eins og tíðkast hefur hér á landi, til lengri tíma. Hins vegar er lagt úrvinnslugjald á > 99% umbúða skv. tölfræðigögnum frá Eurostat, þar sem umbúðategundir aðrar en þær sem tilgreindar eru í 7. grein a í lögunum eru taldar vera innan við 1% af umbúðum á markaði í Evrópu.

Sandra Brá Jóhannsdóttir, framkvæmdastjóri